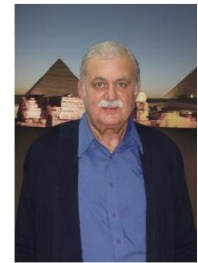

Καλό ταξίδι Παύλο

Δύο μήνες χωρίς τον Παύλο

Της Κατερίνας Καρατζουλίδου (πρώτης προέδρου του Ο.Φ.Α.)

Βιάστηκε πολύ να φύγει. «Ο Όμιλος δεν θα είναι ποτέ πια ίδιος χωρίς τον Παύλο» και «Έφυγε η ψυχή του ομίλου» ήταν οι φράσεις που ακούγονταν την ημέρα που συγκλονισμένοι πληροφορηθήκαμε το θλιβερό γεγονός. Το κενό που άφησε δυσαναπλήρωτο. Το γραφείο είναι άδειο χωρίς την πληθωρική του παρουσία. Με το αστείρευτο χιούμορ του και τον καλοσυνάτο χαρακτήρα του ζέσταινε την ατμόσφαιρα, ενώ με τις πολυποίκιλες γνώσεις του και τις εμπειρίες που του χάρισαν οι επαγγελματικές του δραστηριότητες, συγκέντρωνε πάντα το ενδιαφέρον των παρευρισκομένων.

Η προσφορά του στη δημιουργία και λειτουργία του Ομίλου ήταν καθοριστικής σημασίας. Ο Παύλος Μωραΐτης ήταν παρών σ' όλη την πορεία του Ομίλου, από τις πρώτες δειλές διερευνητικές προσπάθειες για την ίδρυσή του, τα πρώτα δύσκολα χρόνια της αναζήτησης και οργάνωσης, ως τη σημερινή επιτυχημένη εξέλιξή του.

Όλοι εμείς οι παλαιότεροι που ξεκινήσαμε μαζί του αυτή την προσπάθεια, θυμόμαστε την अपαραμάλλη οργανωτικότητά του, τις ευστοχές παρεμβάσεις του, τις μοναδικές του δεξιότητες και την ευρηματικότητά του. Η συμβολή του ήταν πάντα αποφασιστικής σημασίας για τη λήψη των σωστών αποφάσεων και την υλοποίησή τους.

Ο Παύλος Μωραΐτης γεννήθηκε στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου το 1937 την εποχή που αυτή ήκμαζε βιομηχανικά και πολιτιστικά. Από εύπορη οικογένεια αρχικά, βρέθηκε αργότερα όπως όλοι οι Αιγυπτιώτες στην ανάγκη να δημιουργήσει τα πάντα από την αρχή. Πήρε τα πρώτα του μαθήματα στο Ελληνικό Δημοτικό Σχολείο και στη συνέχεια στο Γαλλικό Δημοτικό σχολείο της Αλεξάνδρειας και από πολύ μικρός ασχολήθηκε με τον προσκοπισμό. Συνέχισε και ολοκλήρωσε τις σπουδές του στο Ιταλικό Σχολείο της Αλεξάνδρειας το Don Bosco, που την εποχή εκείνη ήταν ισότιμο με το Πολυτεχνείο. Εκεί έλαβε μια σφαιρική παιδεία με έμφαση στην τεχνολογία, καλύπτοντας έτσι την κλίση που είχε από παιδί

στις θετικές επιστήμες και τις τεχνικές εφαρμογές. Μίλούσε εκτός από τη μητρική του γλώσσα τέλεια Αγγλικά, Γαλλικά, και Ιταλικά, ενώ γνώριζε Αραβικά (διάφορες διαλέκτους), Ισπανικά και Πορτογαλικά και μελετούσε Αρχαία Αιγυπτιακά.

Εργάστηκε ως μηχανικός στην εξόρυξη πετρελαίου για 25 χρόνια και έτσι η επαγγελματική του ζωή ήταν εξαιρετικά δύσκολη, παράλληλα όμως και πολύ συναρπαστική. Περνούσε μεγάλα χρονικά διαστήματα άλλοτε καταμεσής του ωκεανού και άλλοτε στην αφιλόξενη έρημο. Ταξίδευε σε πολλές χώρες στην Ευρώπη, την Αφρική και την Αμερική και από κάθε ήπειρο είχε ποικίλα ερεθίσματα και εμπειρίες

Παντρεύτηκε την Ελένη Βέργου επίσης Αιγυπτίωτισσα με την οποία απέκτησε μια κόρη, τη Δέσποινα/Ντέμη, που υπεραγαπούσε. Ο ίδιος πάντα ήθελε να έχει πολύ περισσότερα παιδιά.

Η μεγάλη του φιλομάθεια και η μεγάλη διάρκεια παραμονή του στο εξωτερικό, του επέτρεπε να επισκέπτεται διάφορα τεχνικά ή άλλα μουσεία σ' όλο τον κόσμο και να μελετά τα εκθέματά τους.

Οι γνώσεις αυτές και οι δεξιότητές που είχε, του έδωσαν τη δυνατότητα να ασχοληθεί με την κατασκευή ομοιωμάτων αρχαίων επιστημονικών οργάνων, τα περισσότερα των οποίων εκτίθενται στα γραφεία του Ομίλου (φωτογραφίες ορισμένων περιλαμβάνονται στο αφιέρωμα). Λάτρευε τους αρχαίους Έλληνες επιστήμονες και έδειχνε ιδιαίτερη αδυναμία στον Ευκλείδη, τον Αρχιμήδη και τον Πυθαγόρα. Από τους φιλοσόφους εκτιμούσε περισσότερο τον Αριστοτέλη που έλεγε ότι μας έμαθε να σκεφτόμαστε. Η μεγάλη του αγάπη όμως υπήρξε η Ελληνιστική περίοδος, με όλα τα τεχνολογικά επιτεύγματα και τους επιστήμονες που ανέδειξε.

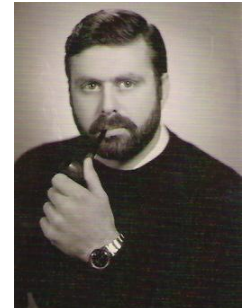
Ο θαυμασμός του για τον Πυθαγόρα τον οδήγησε στο να συγκεντρώσει 400 αποδείξεις του Πυθαγορείου θεωρήματος από όλο τον κόσμο, στις οποίες πρόσθεσε και 30 δικές του. Πολλές από τις αποδείξεις αυτές, καθώς και πολλά άλλα θέματα από τα μαθηματικά και την αστρονομία, είχε απεικονίσει πάνω σε άπυρο, δημιουργώντας χειρόγραφα με μοναδικό καλλιτεχνικό τρόπο που προκαλούσε τον θαυμασμό (αντιπροσωπευτικό δείγμα στην τελευταία σελίδα του αφιερώματος). Η καλλιγραφία ήταν μία πρακτική στην οποία ασκήθηκε επισταμένα σε όλη του τη ζωή.

Τις πολλές και ποικίλες γνώσεις του, δεν ήθελε να κρατάει μόνο για τον εαυτό του. Προσπαθούσε πάντα να βρίσκει τρόπο να τις μοιράζεται με τους άλλους. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η κατασκευή μοντέλων των πλανητών, ώστε να γίνουν κατανοητά τα μεγέθη και οι αποστάσεις των μελών του ηλιακού μας Συστήματος με παραστατικό τρόπο, από άτομα με προβλήματα όρασης (σχετική η εισήγηση του Παύλου, στο 2ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ερασιτεχνικής Αστρονομίας - βλ. παρακάτω).

Ανήσυχος άνθρωπος με πολλαπλά ενδιαφέροντα, μελετούσε με πάθος επιστημονικά θέματα όπως μαθηματικά, φυσική, αστρονομία, αλλά και ποίηση και ιστορία. Δούλευε ακούραστα, παραγωγικά και αθόρυβα.

Στα νεότερα μέλη του Ομίλου, τα παιδιά που τόσο αγαπούσε σίγουρα θα έλεγε: Παιδιά η γνώση αξίζει γιατί ποτέ κανείς δεν μπορεί να σας την πάρει. Ότι και να συμβεί, ότι και να πάθετε, η γνώση θα σας συντροφεύει. Κι έτσι δεν πρέπει να μαθαίνετε γιατί σας το επιβάλλουν, αλλά γιατί αποκτάτε μία περιουσία για πάντα.

Ο Παύλος Μωραΐτης ήταν ένας ξεχωριστός άνθρωπος που έφυγε από τη ζωή μας, αλλά δεν πρόκειται ποτέ να φύγει από το μυαλό και τις καρδιές μας.

«Η ΑΙΓΥΠΤΟΣ ΜΟΥ»

Του Παύλου Μωραΐτη

Παρά την ελληνική μου καταγωγή, γεννήθηκα στην Αίγυπτο, ένα χρόνο μετά την ενθρόνιση του τελευταίου Φαραώ της Αιγύπτου, του Φαρούκ του 1^{ου}. Σε ότι με αφορά, δε μπορώ να αποκρύψω πως είμαι συνεπαρμένος και εκστασιασμένος από την μεγαλοπρέπεια και το μυστικιστικό παρελθόν της Αιγύπτου, αυτόν τον πολιτισμό που γεννήθηκε στις όχθες του Νείλου.

Το να είναι κάποιος γόνος ενός παλαιού και λαμπρού πολιτισμού σαν τον δικό μας και μέρος ενός άλλου ακόμα παλαιότερου, περιπλέκει τα συναισθήματά του. Σήμερα, επιτέλους, το άγχος μου έχει κοπάσει. Το δίλημμα που είχε παιδέψει την ψυχή μου για τόσον καιρό έχει παραχωρήσει τη θέση του στη λύτρωση και την αγαλλίαση. Δεν έχω πια να διαλέξω μεταξύ του μεγέθους της αγάπης για την Αίγυπτο και της αγάπης για την Ελλάδα. Θα παραμείνω ανεπανόρθωτα ερωτευμένος με το παρελθόν της Αιγύπτου και παράλληλα θα ακολουθήσω τη φωνή της βιολογικής μου υπάρξεως, που μέχρι το τελευταίο μου κύτταρο με προτρέπουν να μην παραβιάσω την πίστη που οφείλω στο πνεύμα των προγόνων μου, που ήταν η άνευ όρων επιδίωξη της αγάπης της αλήθειας για την αλήθεια. Εξάλλου, διαπιστώνω, πως η ροπή μου αυτή για την αναζήτηση της αλήθειας διέπεται και κυβερνάται από μια εσωτερική, έμφυτη θα έλεγα, ανάγκη μιας εγγενούς, πιστεύω, συμπεριφοράς, που αδυνατώ να της αντισταθώ ή έστω και να παρεκκλίνω από το κάλεσμά της.

Η αγάπη και ο θαυμασμός μου για το παρελθόν της Αιγύπτου δεν πηγάζει μόνο από τα υλικά επιτεύγματα των Αιγυπτίων, όπως: τις Πυραμίδες, τα μνημεία της Καρνάκ, του Άμπου-Σίμπελ, τη Σφίγγα, τα ιερογλυφικά, ή τον Μαθηματικό Πάπυρο του Αχμοζέ, αλλά και από την πνευματική ροπή τους, που τους ώθησε να αναγείρουν μνημεία σε τέτοια κλίμακα και αριθμό, πολλά από τα οποία στέκονται ακόμα, για να μαρτυρούν την απόλυτη προσήλωσή τους σε αυτά που πίστευαν, προτάσσοντας καθαρά την αποφασιστικότητά τους. Από όλες τις μαρτυρίες, από τα σπαράγματα που έφθασαν στα χέρια μας δια μέσου των αιώνων, διαφαίνεται πως δεν είχαν αδύνατους κρίκους στην αλυσίδα της πίστης τους. Αισθάνονταν άνετα να συνυπάρχουν στον κόσμο μέσα στον οποίο ζούσαν.

Το καθημερινό μέλημά τους για το μέλλον ήταν η προετοιμασία για τη μετάβαση της ψυχής τους στην άλλη ζωή, δεχόμενοι μοιρολατρικά το προδιαγεγραμμένο ριζικό τους με όλα τα συνεπακόλουθα που αυτό συνεπάγεται, δίχως λύπη ή οίκτο και αυτό το έπρατταν με περηφάνια και αξιοπρέπεια, όπως ακριβώς το κάνουν και τα ζώα.

Μόχθησαν πολύ να διατηρήσουν τα σώματά τους ανέπαφα μετά τον θάνατό τους και το κατάφεραν σχεδόν απόλυτα. Διαφαίνεται εξάλλου, πως οι ιερείς τους ήταν σοφοί δάσκαλοι, διδάσκοντας την πρακτική να θάβουν τον κάθε Φαραώ με όλα τα συσσωρευμένα πλούτη του. Αυτό προέτρεπε τους επόμενους «ζωντανούς θεούς», που διαδέχονταν ο ένας τον άλλον, να προσπαθήσουν ξανά, με ανανεωμένο ζήλο, ζέση και κίνητρα. Η πεποίθησή τους σε ότι πίστευαν ήταν απόλυτη, οι στόχοι τους καθαροί, ο ρυθμός τους ανθρώπινος και οι χαρές της ζωής ήταν εκεί για να τις χαίρονται, όπως και οι λύπες και οι κακουχίες για να τις υποστούν μοιρολατρικά και με δίχως μεμψιμοιρία. Σήμερα έχω παλιννοστήσει στη γη των προγόνων μου, με τις μνήμες μου ταριχευμένες και συσσωρευμένες μέσα στην καρδιά μου. Το μονοπάτι που διάνυσα ως εδώ είναι πολύ μακρύτερο από αυτό που απομένει να διανύσω. Ότι ανάλωσα στην πορεία μου σε χρόνο για να ασπρίσουν τα μαλλιά μου έχει αναπληρωθεί από την επίκτητη γνώση που χαρίζουν τα χρόνια που χάθηκαν. Αυτός είναι ο φόρος που κανένας δεν μπορεί να αποφύγει. Κάθε άνθρωπος είναι το προϊόν των περιστάσεων και των ευκαιριών που του δόθηκαν. Οι πικρές γεύσεις στο στόμα μου έχουν αραιώσει, ίσως λίγες λύπες μόνο να παραμένουν για τα όποια γεγονότα με προσπέρασαν. Χάρηκα πολλές ευτυχισμένες στιγμές στη ζωή μου αλλά εισέπραξα και το μερδικό που μου αναλογούσε σε λύπες, πίκρες και θλίψεις. Ο καθένας μας είναι τελικά αναπόφευκτα συνυφασμένος με τις περιστάσεις που του υπαγορεύουν η αλληλουχίες των γεγονότων της ζωής του, και αυτό είναι του καθ' ενός μας το πεπρωμένο.

Για τον υπόλοιπο δρόμο που μου απομένει, η ψυχή μου είναι σε ηρεμία. Στην καρδιά μου υπάρχει χώρος τόσο για την Αίγυπτο όσο και για την Ελλάδα, με μία μόνο διαφορά — Ανήκω, ψυχή τε και σώματι, στην Ελλάδα, ένα κομμάτι όμως της Αιγύπτου μου ανήκει. Γιατί, στη καρδιά μου η Αίγυπτος δεν είναι απλώς η Αίγυπτος αλλά «Η Αίγυπτός μου».

Η χαμένη ευκαιρία για μια ονειρεμένη εκδρομή

Μας μάγευαν οι περιγραφές του Παύλου και μας ενθουσίαζε η προοπτική να “ζήσουμε” κάτι διαφορετικό, θαυμάζοντας τον έναστρο ουρανό από τη σκοτεινιά της ερήμου και κάνοντας γνωριμία με τον αρχαίο πολιτισμό της Αιγύπτου, με τον ιδανικότερο ξεναγό που θα μπορούσαμε να έχουμε. Χρόνια τώρα, πλήθος μελών ονειρεύονταν, μαζί του, μια “εξόρμηση” στα πάτρια εδάφη του. Στο τέλος μάλιστα του 2009, το Δ.Σ. πήρε την απόφαση να φέρει το θέμα προς συζήτηση αμέσως μετά τις αρχαιρεσίες του Φεβρουαρίου, για να προχωρήσει η υλοποίηση. Δυστυχώς, οι εξελίξεις μας πρόλαβαν.

Ήταν επόμενο να συγκινηθούμε ιδιαίτερα βρίσκοντας μέσα στα αρχεία του Παύλου το παρακάτω κείμενο, ενδεικτικό της από ετών έντονης επιθυμίας του να υλοποιηθεί αυτό το σχέδιο και χαρακτηριστικό του τρόπου σκέψης που είχε, να αντιμετωπίζει σοβαρά, έγκαιρα και μεθοδικά αυτά που είχε να κάνει.

“Προτεινόμενο Αστροπάρτυ του ΟΦΑ Θεσσαλονίκης στη Σαγάρα”

Ονομασία της εκδρομής: «Αστροπάρτυ ‘Σαγάρα 2000’»

Η Οργανωτική επιτροπή απαρτίζεται από:

Παύλο Μωραΐτη, τηλ. ..., Κατερίνα Χρηστίδου, τηλ. ..., Κική Κουντουρατζή, τηλ. ..., Πόπη Ουζούνη, τηλ. ..., Τούλα Δανηλίδου, τηλ.

Τόπος: Αίγυπτος.

Ημερομηνία: προς επιλογή.

Διάρκεια: 6 ως 8 μέρες.

Γιατί θα πάμε: Ο σκοπός της εκδρομής είναι γενικής επιμορφωτικής και τουριστικής φύσεως. Για να δούμε από κοντά τον πανέμορφο έναστρο ουρανό μακριά από τα φώτα των πόλεων, θέαμα που σπάνια μας παρουσιάζεται στην πατρίδα μας.

Πότε θα πάμε: Θα το προσδιορίσουμε.

Πού θα πάμε: Θα καταρτίσουμε τρεις εναλλακτικές διαδρομές με κριτήρια: τα αξιοθέατα, την τιμή και τον χρόνο. Θα επιλέξουμε αυτήν που θέλουν οι περισσότεροι. Όσοι το επιθυμούν θα μπορούν να εκφέρουν γνώμη όσο ο χρόνος το επιτρέπει.

Τι θα κάνουμε: - Να γνωρίσουμε από κοντά τον Αρχαίο Αιγυπτιακό Πολιτισμό.

-Να επισκεφθούμε τα Αρχαία Ελληνικά μνημεία. (Αλεξάνδρεια, Κάιρο, Ασουάν - τέως Συήνη, Αγία Αικατερίνα στο Σινά.)

-Κρουαζιέρα στο Νείλο - Ασουάν - Κάιρο.

-Δε προβλέπουμε να κάνουμε οργανωμένη επιστημονική αστρονομική παρατήρηση αλλά το πολύ να χρησιμοποιηθούν κιάλια (αν βεβαίως ορισμένοι θελήσουν να μεταφέρουν το δικό τους τηλεσκόπιο θα πρέπει οι ίδιοι να μεριμνήσουν για ότι αυτό συνεπάγεται με δική τους αποκλειστική ευθύνη).

Ποιοι μπορούν να πάνε; Όσα μέλη μας το επιθυμούν. Βεβαίως και φίλοι τους.

Τι θα κοστίζει; Εκτός από το κόστος της εκδρομής δραχμές 10.000 επί πλέον για έξοδα διοργανώσεως τηλ., Fax, κ.ά. Τα υπόλοιπα προς ενίσχυση του ταμείου του Ο.Φ.Α.

Προκαταβολή: θα το καθορίσουμε στην πορεία.

Τρόπος και ημερομηνία πληρωμής: θα το καθορίσουμε στην πορεία.

Διαβατήρια: Ευθύνη των συμμετεχόντων.

Βίζα: Ομαδική ή μεμονωμένες από το Ταξιδιωτικό Γραφείο;

Επιλογή Ταξιδιωτικού Γραφείου: Θα καθορισθεί αργότερα.

Μέσα μεταφοράς: Θα καθορισθούν στην πορεία.

ΣΥΣ

Αστρονομία για Τυφλούς

Εισήγηση Παύλου Μωραΐτη στο 2^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ερασιτεχνικής Αστρονομίας

Το θέμα για το οποίο θα μιλήσω είναι «Αστρονομία για τους Τυφλούς» και καθώς δεν θα δείξω διαφάνειες ή slides και θα κρατήσει λιγότερο από 8 λεπτά θα σας παρακαλούσα, μιας και το θέμα είναι τέτοιο να κάνουμε ένα απλό πείραμα, να κλείσετε τα μάτια σας και να με ακούσετε μόνο.

Παύση. 5 δευτερόλεπτα.

Βλέπω πως πολλοί από σας δυσανασχετούν και δεν θέλουν να το κάνουν. Και έχετε δίκιο. Όλοι γνωρίζουμε πόσο χρήσιμα είναι τα μάτια μας και κανένας δεν θα ήθελε να χάσει το φως του ούτε και για λίγα λεπτά της ώρας. Μερικοί άνθρωποι, όμως, το έχασαν, άλλοι, δεν το είδανε ποτέ.

Αλλά επί του θέματος. Η ενασχόλησή μου με το πρόβλημα των τυφλών άρχισε συμπτωματικά, όταν, κατασκευάζοντας ηλιακά ρολόγια και άλλα αστρονομικά όργανα, για εκπαιδευτικό σκοπό, διαπίστωσα πως τα ίδια αυτά μοντέλα θα μπορούσαν να σχεδιαστούν και για τους τυφλούς για να τους βοηθήσουν καταλάβουν τι

υπάρχει και πέρα από τη Γη. Με τη διαμεσολάβηση ενός από τα μέλη μας, του κ. Θεόδωρου Ορφανίδη, ήρθα σε επαφή με τη Σχολή Τυφλών Θεσσαλονίκης. Εκεί με γνώρισαν με την κ. Στέλλα Προσωπιανιώτου, τυφλή δασκάλα και η ίδια, με την οποία και συνεργάστηκα. Γράψαμε τις ταμπελίτσες, στη γλώσσα των τυφλών την Braille, για τα διάφορα εκθέματα που κατασκεύαζα.

Κατά τη διάρκεια της συνεργασίας μας έμαθα μερικά από τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν καθημερινά οι τυφλοί. Στην ουσία με διαφώτιζε για το πως είναι η ζωή στο σκότος. Δεν μπορείτε να φαντασθείτε πόσο δύσκολο είναι να προσπαθήσετε να περιγράψετε σε έναν εκ γενετής τυφλό τι εννοούμε με λέξεις αυτονόητες για μας, όπως χρώμα, προοπτική, βρεγμένα μαλλιά και πολλά άλλα.

Στη συνέχεια, όταν αρκετά εκθέματα ήταν έτοιμα, μαζί με δυο άλλα μέλη μας, τον Απόστολο Ευαγγελόπουλο και Αλέξανδρο Φίλλα, προχωρήσαμε στην πρώτη παρουσίαση για μια μικρή ομάδα μαθητών και δυο-τριών δασκάλων. Το αποτέλεσμα ήταν το αναμενόμενο, τα παιδιά έδειξαν πολύ ενδιαφέρον και χαρά για το θέμα και οι ερωτήσεις πολλές. Τις επόμενες μέρες η παρουσίαση αυτή συζητήθηκε στη Σχολή και μου ζήτησαν να κάνουμε μια ειδική παρουσίαση για τους τυφλούς εκπαιδευτικούς. Αυτήν την παρουσίαση δεν νομίζω πως θα την ξεχάσω ποτέ. Την προκαθορισμένη μέρα πήγα, όπως πάντα, περίπου μια ώρα νωρίτερα και με έκπληξη βρήκα τους δασκάλους και τις δασκάλες ήδη εκεί, καθισμένους ο ένας δίπλα στον άλλον να με περιμένουν, με την προσμονή ζωγραφισμένη στα πρόσωπά τους.

Δεν σας κρύβω πως, σε αντιδιαστολή με το ακαδημαϊκό τέταρτο, που η διαιώνισή του προσβάλλει τους ομιλητές, η αδημονία τους με άγγιξε. Με συγκίνησαν γιατί ήθελαν να μάθουν πράγματα για το Σύμπαν που τους είναι άπιαστο. Η παρουσίαση έγινε και αν και γνώριζαν αρκετά για την αστρονομία δεν είχαν ποτέ μπορέσει να πιάσουν με τα χέρια τους ομοιώματα και αυτό τους ικανοποίησε. Οι ερωτήσεις πολλές και από διαφορετική οπτική γωνία από αυτές που συνήθως μας κάνουν αυτοί που βλέπουν.

Δε θα σας κουράσω με τις λεπτομέρειες των εκθεμάτων, εξάλλου, υπάρχει μια λίστα για όσους ενδιαφέρονται και βεβαίως θα είναι και στα πρακτικά.

Ενδεικτικά μόνο θα αναφέρω μερικά από αυτά:

- Ένα από τα ομοιώματα είναι του Γαλαξία μας
- Ένα 2^ο είναι το πτυσσόμενο ομοίωμα του Ηλιακού μας Συστήματος, με τον Ήλιο ένα μέτρο, με 24 ατράκτους - μεσημβρινούς, και οι 9 πλανήτες σε κλίμακα
- Ένα 3^ο είναι το ομοίωμα των αειφανών αστερισμών α) σε χαοτική διάταξη και β) σε αστερισμούς
- Ένα 4^ο είναι το ομοίωμα ενός απλού αστρολάβου για τις έννοιες: αζιμούθιο και πλάτος
- Ένα 5^ο είναι το ομοίωμα των 6 μεγεθών των αστερών
- Ένα 6^ο είναι το μοντέλο της μεθόδου του Ερατοσθένη για τη μέτρηση της περιφέρειας της Γης
- Ένα 7^ο είναι το ομοίωμα της Γης-Σελήνης αιωρούμενο από το κέντρο βάρους των κ.ά.
- Όσο για τα ομοιώματα, αν μια φωτογραφία αξίζει 1000 λέξεις, ένα ομοίωμα αξίζει όσο 1000 φωτογραφίες

Πού βρίσκεται το ζήτημα «Αστρονομία για τους Τυφλούς»; Δυστυχώς δεν προχωράει γρήγορα.

1. Ο πρόεδρος του Πανελληνίου Συνδέσμου Τυφλών κ. Μητρόπουλος της Τοπικής Ένωσης Κεντρικής Μακεδονίας μου ζήτησε μια λίστα με τα αντικείμενα για να την παρουσιάσει στη Σουηδία. Του την έδωσα και τώρα περιμένουμε.

2. Η κ. Στέλλα, που το όνομά της στα Ιταλικά σημαίνει αστέρι, αποδήμησε στη Νότια Αφρική.

3. Χωρίς την υποστήριξη ενός ιδιωτικού ή κρατικού φορέα για τη διάθεση εκθεσιακού χώρου και τα μέσα για την κατασκευή εκατοντάδων ομοιωμάτων και βιβλίων γραμμένα σε Braille, αλλά ακόμα και για τα κανονικά μαθήματα αστρονομίας, δε θα πετύχει.

Τέλος, όσο για τους λόγους που με έκαναν να παρουσιάσω το θέμα στο Συνέδριό μας είναι τρεις:

1^{ος} Ίσως το θέμα φθάσει στ' αυτιά κάποιου που να μπορεί και να θελήσει να βοηθήσει,

2^{ος} Φαίνεται πως η ιδέα είναι πρωτότυπη, και

3^{ος} Αν το εγχείρημα καθυστερήσει πολύ, ελπίζω πως κάποιος από εσάς να πάρει τη σκυτάλη.

Οι καθυστερήσεις πάντως δεν πρέπει να μας πτοούν γιατί αν και ο χρόνος είναι σχετικός η επιμονή μας μπορεί να είναι απόλυτη. Και αν και ακόμα δε βλέπω φως στο τούνελ παίρνω δύναμη από τη ρήση του Καζαντζάκη, όταν τον ρώτησαν τι είναι φως;

«Φως, είπε, είναι να απενίξει κανείς με ορθάνοικτα μάτια, όλο το σκοτάδι».

Τέλος, όσοι κράτησαν τα μάτια τους κλειστά μπορούν τώρα να τα ανοίξουν γιατί έχω μία διαφάνεια να σας δείξω, είναι μια απόδειξη του Πυθαγορείου Θεωρήματος που την επινόησε ένα τυφλό κορίτσι, η Αμερικανίδα E.A. Coolidge, το 1888, αυτό ως μαρτυρία των ικανοτήτων των ατόμων αυτών.

Υπατία, Μάρτιος του 415

Απόσπασμα από ποίημα του Παύλου Μωραΐτη, αφιερωμένο στη φιλόσοφο, αστρονόμο και μαθηματικό Υπατία, που έζησε στην Αλεξάνδρεια, 370-415 μ.Χ.

-Φεβρουάριος 1997-

Τον Κύριλλο φανατισμένοι φονιάδες οπαδοί,
με κοφτερά κοχύλια έσφαζαν την Υπατία,
και άψυχη την έσυραν στους δρόμους ματωμένη,
οι αυτοαποκαλούμενοι πιστοί! και ιερωμένοι!

Αυτήν η μοίρα διάλεξε να είναι η τελευταία
του γένους διδασκάλισσα, σε μια στιγμή μοιραία,
γιατί στην Αλεξάνδρεια φώτιζε, με την αρχαία δάδα,
γι αυτό σκοτώνοντας αυτήν σκότωσαν την Ελλάδα.

☩☩☩

Ενδεικτική επιλογή από δημιουργήματα του Παύλου Μωραΐτη

1. Φορητό Ηλιακό Ρολόι - 2. Ηλιακό Σύστημα για τυφλούς - 3. Μετάπτωση των Ισημεριών - 4. Αστροθηρικό ρολόι
5. Το Πείραμα του Ερατοσθένη – 6α&β. Ομοίωμα Ωρίωνα (ο αστερισμός και οι πραγματικές αποστάσεις των άστρων)

☩☩☩

Οι ακαδημαϊκοί δάσκαλοι, ιδρυτικά μέλη του Ο.Φ.Α., για τον Παύλο

Δεν χρειάζονται πολλά λόγια για τον Παύλο, ο οποίος «μιλούσε» χωρίς να χρειάζεται να «λέει πολλά».

Θα τον θυμάμαι ως την ψυχή του «Ομίλου Φίλων Αστρονομίας Θεσσαλονίκης», ως τον προσγειωμένο ερασιτέχνη αστρονόμο χωρίς το σύνδρομο της βαρύνουσας γνώμης, ως τον χρήσιμο, ακούραστο και αποδοτικό δάσκαλο, ως τον ήρεμο και καλοπροαίρετο συνομιλητή, ως τον αξιοπρεπή αγωνιστή στις δυσκολίες της ζωής, ως τον καλό οικογενειάρχη για τον οποίο οι δικοί του πρέπει να είναι υπερήφανοι.

Καθηγητής Νικόλαος Κ. Σπύρου

Τομέας Αστροφυσικής, Αστρονομίας και Μηχανικής Α.Π.Θ.

Παύλος ο αστρονόμος, Παύλος ο πρόεδρος, Παύλος ο αεικίνητος, Παύλος ο αγέραστος, Παύλος ο ταπεινόφρων, Παύλος ο ευρηματικός, Παύλος ο χαρισματικός τεχνίτης, Παύλος ο καλλιτέχνης, Παύλος ο μαθηματικός, Παύλος ο Έλληνας

Σε ευχαριστούμε Παύλο γ' αυτά που μας έδωσες. Πάντα θα σε θυμόμαστε!

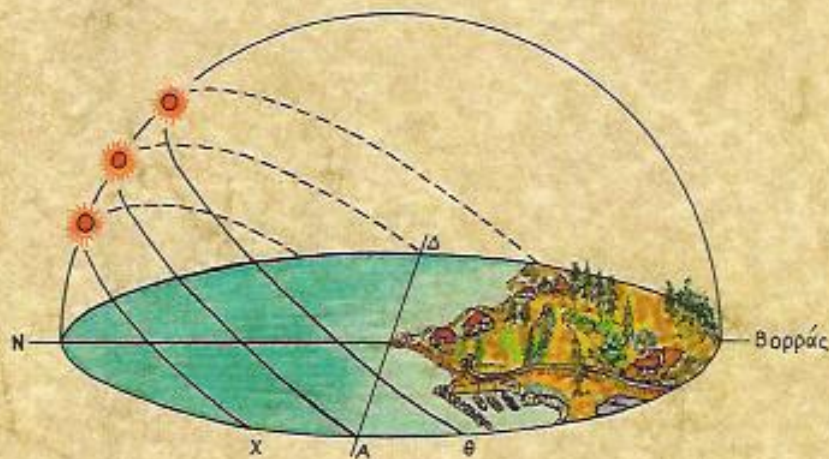
Καθηγητής Γιάννης Σειραδάκης

Τομέας Αστροφυσικής, Αστρονομίας και Μηχανικής Α.Π.Θ.

Ένα δείγμα της τέχνης του Παύλου, χαρακτηριστικό της μοναδικής ικανότητάς του να δίνει σωστή επιστημονική πληροφόρηση, συνδυάζοντας υπέροχα σχέδιο και καλλιγραφία

Ἡ διαδρομὴ του Ἡλίου στον ουρανό στις διάφορες εποχές του χρόνου

χ = χειμερινό ηλιοστάσιο ή χειμερινή τροπή, 21 Δεκεμβρίου
Α = Άνατολή = εαρινή ισημερία, 21 Μαρτίου
θ = θερινό ηλιοστάσιο ή θερινή τροπή, 21 Ιουνίου
λ = Άνατολή = φθινοπωρινή ισημερία, 23 Σεπτεμβρίου

Ανάλογα με τις εποχές του έτους ο Ἡλιος ανατέλλει και δύει στο νοτιότερο ή το βορειότερο ως προς την Άνατολή σημείο, αντιστοίχως, όπου στα σημεία αυτά μοιάζει να στέκεται, γιατί από την επομένη ημέρα αρχίζει την ανάδρομη διαδρομή του και τρέπεται προς την αντίθετη διεύθυνση, όπως κάνει πάντα.

